



MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Protikorupčný program
Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja
a informatizácie Slovenskej republiky**

Bratislava

Júl 2022

1. Úvod

Protikorupčný program Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „protikorupčný program“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) č. 585 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená *Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023* (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). Vláda SR v bode B.3. tohto uznesenia uložila úlohy členom vlády a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík prijať rezortný protikorupčný program, v ktorom budú uvedené konkrétne protikorupčné systémové opatrenia a zverejniť ho na svojom webovom sídle. Podľa úlohy B.4. tohto uznesenia sú ústredné orgány štátnej správy povinné vyhodnocovať plnenie úloh vyplývajúcich z rezortného protikorupčného programu a aktualizovať tento program každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok.

Protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a nahrádza protikorupčný program Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu prijatý v auguste 2019 v nadväznosti prechodu kompetencií z Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“).

Adresátmi protikorupčného programu sú zamestnanci MIRRI SR. Jeho účelom je poskytnúť adresátom súbor konkrétnych krokov a zabezpečiť jednotný postup všetkých organizačných útvarov MIRRI SR na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a znižovania priestoru na ich vznik.

Aktuálne znenie protikorupčného programu sa nachádza na webovom sídle MIRRI SR na adrese <https://www.mirri.gov.sk/>.

2. Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita - vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konaní v súlade s deklarovými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia - zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb.¹ Podobne aj Európska komisia (ďalej len „EK“) v súvislosti Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako

¹ Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.). (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

„zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“.² Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovávania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako pojem v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (ďalej len „TZ“)³ sa v § 328 až § 336d TZ uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie,⁴ konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 TZ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním podľa § 241 TZ.

V norme ISO 37001⁵ má pojem **korupcia** generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Úplatok - vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok a ktoré súvisí s obstarávaním vecí všeobecného záujmu.

Protispoločenská činnosť - konanie, ktoré je trestným činom, priestupkom alebo iným správnym deliktom; za inú protispoločenskú činnosť sa považuje aj také konanie, ktoré nie je priestupkom alebo iným správnym deliktom, ale pôsobí nepriaznivo na spoločnosť.⁶

Korupčné riziko⁷ - v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie⁸ alebo konanie.

Odvetné opatrenie - znamená ktorúkoľvek z nasledovných činnosti uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského

² Dokument EK *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európske štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf)

³ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

⁴ Glosár TSI. (<https://www.transparency.org/glossary/term/extortion>)

⁵ STN ISO 37001: 2019 (01 0106), Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.

⁶ § 3 písm. c) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁷ Medzi pojmmami „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

⁸ Vráťane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie),⁹ bossing,¹⁰ mobbing,¹¹ nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner) - externá strana, s ktorou má MIRRI SR vecný vzťah¹² alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“) - pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na:

- a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie;
- b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík;
- c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie;
- d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie;
- e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Riziko korupcie - riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

Systém protikorupčného manažérstva - súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov MIRRI SR na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.¹³

Verejná integrita - dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.¹⁴ V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem¹⁵ - záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok

⁹ Napr., keď po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná a nad takú mieru, ktorá je ináč bežná pri kontrole iných zamestnancov.

¹⁰ Napr. odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponižovať oznamovateľa.

¹¹ Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvere, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.

¹² Vecný vzťah sa podľa ISO 37001 chápe v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

¹³ V norme ISO 37001 sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“. V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie“.

¹⁴ *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017. (<http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF)

¹⁵ V čl. 3 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. Z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov je pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. V § 2 ods. 2 zákona č. 552/2003 Z. Z. o výkone práce vo verejnom záujme sa pod pojmom verejný záujem rozumie „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie a právneho štátu.

Zvyšovanie povedomia o korupcii - interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na aktivizáciu protikorupčného správania.

Pracovnoprávny vzťah - pracovný pomer, štátnozamestnanecký pomer, pracovnoprávny vzťah pri výkone práce vo verejnom záujme alebo iný pracovnoprávny vzťah.

Zamestnanec MIRRI SR - každá osoba, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s MIRRI SR, vrátane štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii.

3. Východiská, účel a ciele protikorupčného programu

Protikorupčný program zohľadňuje základné faktory uvedené v Protikorupčnej politike SR,¹⁶ ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT.¹⁷ Protikorupčná politika MIRRI SR je súčasťou celkovej politiky dodržiavania predpisov a pravidiel na MIRRI SR. Protikorupčná politika MIRRI SR a systém protikorupčného manažérstva pomáhajú MIRRI SR identifikovať korupčné riziká, prijímať opatrenia na ich elimináciu alebo zníženie ich výskytu, za účelom vyhnúť sa alebo zmierňovať dopady, náklady, riziká a poškodenia vyplývajúce z účasti na korupcii, taktiež pomáhajú podporovať dôveru zamestnancov MIRRI SR, partnerských subjektov a zlepšovať jeho povest' vo vnímaní verejnosti.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vytvárať také inštitucionálne, právne a spoločenské podmienky na MIRRI SR, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. MIRRI SR sa riadi zásadou nulovej tolerancie korupcie, v súvislosti s ktorou sa nesmú zľahčovať alebo prehliadať ani prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú verejný záujem, musí byť v čo najväčšej miere zabezpečená ochrana verejného záujmu.

Akékoľvek znižovanie transparentnosti rozhodovacích procesov orgánov verejnej moci je neprijateľné. Týka sa to nielen oblastí, v ktorých sa rozhoduje o použití či pridelovaní prostriedkov z verejných zdrojov, ako aj procesov schvaľovania, povoľovania, udeľovania licencií, akreditácií, pokút a sankcií. V tejto súvislosti je takisto potrebné odstrániť z rozhodovacích procesov všetky diskrečné prvky, ktoré by mohli vytvárať priestor pre korupčné správanie. Pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy nesmie byť spochybnená

¹⁶ Protikorupčná politika SR na roky 2019-2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky*.

¹⁷ SWOT (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) – silné a slabé stránky, možnosti a ohrozenia.

integrita ani dôveryhodnosť orgánu, v mene ktorého sa rozhodnutie vydáva. Rovnako je potrebné dôrazne uplatňovať vyvoditeľnú zodpovednosť za vytváranie priestoru, príležitostí a podmienok pre korupciu, ako aj pre vznik a existenciu korupčných schém a sietí („karuselovej korupcie“).

Účelom protikorupčného programu je:

- ustanoviť zásady prevencie korupcie na MIRRI SR, práv a povinností zamestnancov MIRRI SR pri uplatňovaní týchto zásad a postup pri ich uplatňovaní v pracovnoprávnom vzťahu;
- špecifikovať opatrenia, ktoré má vykonať MIRRI SR na zvýšenie účinnosti prevencie a postihovania korupcie;
- vytvoriť, implementovať, udržiavať, preskúmavať a zlepšovať systém riadenia protikorupčných činností na MIRRI SR;
- prijať plán pre jednotný postup všetkých organizačných útvarov MIRRI SR pri riadení korupčných rizík.

Problematiku korupcie, jej prevencie a represie reflektujú v právnom poriadku Slovenskej republiky najmä tieto právne predpisy:

- Trestný zákon, ktorý upravuje hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa korupcie vo viacerých hlavách osobitnej časti. Tretí diel ôsmej hlavy osobitnej časti TZ s názvom Korupcia upravuje trestné činy prijímania úplatku (§ 328 až 330 TZ), podplácania (§ 332 až 334 TZ), nepriamej korupcie (§ 336 TZ), volebnej korupcie (§ 336a TZ), športovej korupcie (§ 336b TZ), prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody (§ 336c a 336d TZ). Vzhľadom na to, že rozhodujúci priestor a hlavné nebezpečenstvo korupcie sa dotýka predovšetkým verejnej správy, druhý diel ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona upravuje trestné činy verejných činiteľov a to trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 TZ), trestný čin ohýbania práva (§ 326a TZ) a trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom z nedbanlivosti (§ 327 a § 327a TZ);
- zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, ktorý zlepšuje transparentnosť financovania politických strán a dôslednejšiu evidenciu darov pre politické strany a politické hnutia;
- zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý umožňuje trestné stíhanie právnických osôb pre trestné činy korupcie;
- zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý zavádza register všetkých fyzických a právnických osôb, ktoré nie sú subjektom verejnej správy, avšak prijímajú finančné prostriedky;
- zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o

zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zefektívňuje ochranu poskytovanú oznamovateľom protispoločenskej činnosti;

- zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého cieľom je efektívne vyhľadávanie, zaisťovanie a odnímanie výnosov z trestnej činnosti a zavedenie jasných a účelných pravidiel pre správu zaisteného majetku a nakladanie s ním.

Cieľom protikorupčného programu je zmenšiť priestor pre korupciu na MIRRI SR a zvýšiť dôveru v štátnu inštitúciu reálnym plnením prijatých konkrétnych opatrení.

4. Faktory, ktoré majú vplyv na realizáciu protikorupčnej politiky na MIRRI SR

4.1 Faktory, ktoré majú priaznivý vplyv na realizáciu protikorupčnej politiky

- pilotné zavedenie systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001⁵ na MIRRI SR;
- vôľa bojovať proti korupcii s cieľom znižovať korupčné riziká;
- podpora vedenia MIRRI SR pri vypracovaní a zavedení protikorupčného programu do praxe;
- prijatie Etického kódexu štátneho zamestnanca a zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme na MIRRI SR v platnom znení;
- zavedenie vnútorného systému preverovania oznámení o protispoločenskej činnosti, vrátane zriadenia generickej e-mailovej adresy, prostredníctvom ktorej môžu zamestnanci MIRRI SR oznámenia podávať;
- vytvorenie samostatného organizačného útvaru pre protikorupčnú prevenciu a boj proti korupcii, oddelenie protikorupčnej jednotky na MIRRI SR.

4.2 Faktory, ktoré majú nepriaznivý vplyv na realizáciu protikorupčnej politiky

- nízka dôvera zamestnancov MIRRI SR v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi;
- nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii na MIRRI SR zo strany zamestnancov MIRRI SR;
- uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad na MIRRI SR je často vnímané ako formálne;
- obava zamestnancov MIRRI SR oznamovať nekalé praktiky a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania.

4.3 Faktory z okolitého prostredia, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi realizáciu protikorupčnej politiky

- klíma v spoločnosti je priaznivá pre zavádzanie protikorupčných opatrení;
- rastúci tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou;
- zavádzanie informačných technológií do riadenia korupčných rizík a na oznamovanie korupcie a inej protispoločenskej činnosti;

- zriadenie osobitného orgánu na efektívnu ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

4.4 Faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu protikorupčnej politiky

- vysoká miera tolerancie drobnej korupcie verejnosti, a to nielen administratívnej, vo verejnom sektore;
- neexistencia jasných pravidiel pre lobing, dary, efektívnosť systému kontroly majetkových priznaní, ovplyvňovanie verejnej politiky a legislatívneho procesu;
- zdokonaľovanie korupčných schém vo verejnom sektore;
- riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní;
- formalizmus pri podpore, rozvíjaní a zdokonaľovaní kultúry integrity vo verejnom sektore;
- nejasné vymedzenie pojmov korupcia, klientelizmus, verejný záujem v právnom poriadku SR.

5. Priority protikorupčného programu

Protikorupčný program je postavený na prioritách a cieľoch, ktoré vychádzajú z priorít Protikorupčnej politiky SR a Národného protikorupčného programu SR schváleného uznesením vlády SR č. 426 zo 4. septembra 2019.

Priorita 1: Posilniť postavenie MIRRI SR ako inštitúcie, ktorá svojou činnosťou chráni verejný záujem prostredníctvom znižovania priestoru a príležitostí pre korupciu.

Priorita 2: Účinne chrániť oznamovateľov protispoločenskej činnosti na MIRRI SR.

Priorita 3: Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie a zvyšovať povedomie o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov MIRRI SR.

6. Norma ISO 37001⁵

MIRRI SR pokračuje v implementácii národného projektu „Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy“ a v rámci neho k implementácii systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001⁵ po prechode kompetencií z Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu na MIRRI SR.

Požiadavky obsiahnuté v štandardoch podľa normy ISO 37001⁵ pomôžu zaviesť mechanizmy na prevenciu korupcie, jej odhaľovanie a spôsob reagovania v prípade, keď dôjde ku korupcii alebo vzniku korupčného rizika. V norme ISO 37001⁵ sú uvedené konkrétne požiadavky a usmernenia na vytvorenie, implementáciu, udržiavanie, preskúmanie a zlepšovanie systému protikorupčného manažérstva. Požiadavky sú navrhnuté tak, aby systém pomohol MIRRI SR zabrániť korupcii, odhaľovať ju, reagovať na ňu a dodržiavať protikorupčné právne predpisy, ako aj dobrovoľné záväzky uplatniteľné na jeho činnosti. Pri implementácii, udržiavaní a zlepšovaní systému manažérstva proti korupcii budú poskytovať súčinnosť všetci zamestnanci MIRRI SR napr. účasťou na stretnutiach, poskytovaním informácií potrebných na

vypracovanie jednotlivých dokumentov, pripomienkovaní postupov, pri analýze a modelovaní procesov systému manažérstva proti korupcii.

Systém manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001⁵ predstavuje integrálnu súčasť systému riadenia ako celku.

MIRRI SR si stanovilo nasledovné **ciele podľa normy ISO 37001⁵ na rok 2022**:

- implementovať systém manažérstva proti korupcii na MIRRI SR;
- získať certifikát systému manažérstva proti korupcii úspešným absolvovaním certifikačného auditu.

7. Ciele a opatrenia

Cieľ č. 1:	Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík
Ukazovateľ:	Identifikované korupčné riziká a odstránené alebo minimalizované nedostatky umožňujúce vznik a existenciu korupcie

Na plnení úloh súvisiacich so zmenšovaním priestoru na existenciu a vznik korupčných rizík sa podieľajú nielen vedúci zamestnanci, ale všetci zamestnanci MIRRI SR. V súlade so zásadou „tón z hora“ najvyšší predstavitelia MIRRI SR idú príkladom a sú „hlavnými aktérmi“ týchto aktivít. Identifikácia nedostatkov na MIRRI SR, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založená na faktoch (zásada dôkazného základu). MIRRI SR implementuje systém riadenia korupčných rizík, v rámci ktorého jednak identifikujú potenciálne korupčné riziká jednotlivé organizačné útvary MIRRI SR a zároveň je využívaný elektronický nástroj, poskytnutý Úradom vlády Slovenskej republiky, v podobe anonymného elektronického dotazníka, ktorý je vyplňaný zamestnancami MIRRI SR. Zoznam korupčných rizík vytvorený na základe rizík identifikovaných organizačnými útvarmi MIRRI SR a v rámci elektronického dotazníka poskytne riadiacim pracovníkom dôkazný základ v podobe informácií o korupčných rizikách a prípadne naznačí aj možné zodpovedajúce opatrenia. Na základe získaných výstupov sa bude pravidelne vykonávať posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík. Pritom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom na účel MIRRI SR, jeho veľkosť, štruktúru, rozhodovacie právomoci, povahu, rozsah a zložitosť činností. Treba však zdôrazniť, že identifikované korupčné riziko neznamená, že už dochádza ku korupcii alebo s ňou súvisiacej protispoločenskej činnosti. Toto riziko iba naznačuje, že existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na uskutočnenie korupcie. Na uľahčenie identifikácie, analýzy a vyhodnocovania korupčných rizík je potrebné vypracovať jasnú a ľahko zrozumiteľnú metodiku, ktorá pomôže efektívne riadiť tieto riziká, pričom sa zohľadní poradie ich dôležitosti.

V rámci systému riadenia korupčných rizík bude MIRRI SR vyhodnocovať vhodnosť a efektívnosť existujúcich opatrení s cieľom zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká, či odstrániť priestor priaznivý pre korupciu. Pritom sa posúdi, či existujúce opatrenia sú dostatočne účinné alebo je potrebné opatrenia upraviť alebo zaviesť nové.

Opatrenie č. 1.1:	Zlepšovať systém riadenia korupčných rizík
Ukazovatele:	a) vypracovaný interný riadiaci akt o riadení korupčných rizík; b) vytvorený zoznam identifikovaných korupčných rizík; c) navrhnuté opatrenia na zamedzenie vzniku identifikovaných korupčných rizík; d) pravidelné vyhodnocovanie korupčných rizík a zavedených opatrení.
Termín vypracovania predpisu:	do 31. augusta 2022
Vytvorenie zoznamu identifikovaných korupčných rizík:	do 31. augusta 2022 a následne jeho priebežná aktualizácia
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	do 30. júna 2023 a potom pravidelne v rámci aktualizácie protikorupčného programu
Gestor:	oddelenie protikorupčnej jednotky
Spolugestori:	všetci vedúci zamestnanci MIRRI SR

Zavedenie a uplatňovanie požiadaviek štandardov podľa normy ISO 37001⁵ na MIRRI SR bude podrobené pravidelnému internému aj externému auditu. Do uplatňovania štandardov podľa tejto normy sa budú zapájať všetky útvary a všetci zamestnanci MIRRI SR. Vzhľadom na to, že MIRRI SR vstupuje aj do zmluvných vzťahov s partnermi vecného vzťahu, je potrebné mať k dispozícii pravidlá pre vzťahy s nimi. Posúdi sa možnosť doplniť do zmlúv s externými partnermi aj ustanovenie obsahujúce protikorupčnú doložku.

Opatrenie č. 1.2:	Implementovať štandardy normy ISO 37001⁵ na MIRRI SR
Ukazovatele:	a) splnenie požiadaviek normy ISO 37001 ⁵ ; b) dosiahnutie certifikácie po audite nezávislým audítorom; c) vypracované interné predpisy v súlade s požiadavkami normy ISO 37001 ⁵ ; d) vypracované praktické pravidlá pre vzťahy s partnermi vecného vzťahu;

	e) vytvorená možnosť zaviesť protikorupčnú doložku do zmlúv uzatváraných MIRRI SR.
Termín:	do 30. septembra 2022
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	priebežne v termínoch zosúladených s požiadavkami stanovenými v norme ISO 37001 ⁵
Gestor:	oddelenie protikorupčnej jednotky (ukazovatele a), c)), Osobný úrad (ukazovatele a), b)), Odbor verejného obstarávania (ukazovateľ d)), Právny odbor (ukazovateľ e))
Spolugestori:	všetci vedúci zamestnanci MIRRI SR

Cieľ č. 2:	Zlepšovať a posilňovať systém ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti
Ukazovateľ:	MIRRI SR má zavedený systém ochrany oznamovateľov, ktorý im poskytuje istotu, že nebudú proti nim použité odvetné opatrenia v dôsledku nahlásenia protispoločenskej činnosti

Princípom ochrany oznamovateľov sú postupy, pravidlá a interné predpisy nastavené tak, aby zaručovali podporu a ochranu osobám, ktoré v dobrej viere upozornia na vznik korupčných rizík, možné korupčné alebo iné protispoločenské konanie či neetické správanie. Súčasťou ochrany týchto osôb je uplatňovanie systému pravidiel a postupov na nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi MIRRI SR, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že nahlásil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania. Dôkazné bremeno je na osobe, ktorá navrhla alebo uplatňuje postih.

Opatrenie č. 2.1:	Uplatňovať pravidlá na zabránenie odvetnej činnosti a diskriminácie voči oznamovateľom podozrení z protispoločenskej činnosti
Ukazovatele:	a) zavedený, pravidelne vyhodnocovaný a v prípade potreby aktualizovaný vnútorný systém oznamovania podozrení z protispoločenskej činnosti; b) zavedený elektronický formulár na podávanie oznámení s možnosťou anonymného podania.

Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	do 30. júna 2023 a potom pravidelne v rámci aktualizácie protikorupčného programu
Gestor:	oddelenie protikorupčnej jednotky
Spolugestori:	všetci vedúci zamestnanci MIRRI SR

Cieľ č. 3	Presadzovať kultúru verejnej integrity na MIRRI SR
Ukazovateľ:	Súlad konania zamestnancov MIRRI SR so spoločnými etickými hodnotami, zásadami, normami a internými predpismi

Jednou zo základných podmienok posilňovania dôveryhodnosti MIRRI SR je dôsledné presadzovanie kultúry verejnej integrity nielen v rámci MIRRI SR, ale aj vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu a pri komunikácii s verejnosťou. Zamestnanci a vedúci zamestnanci MIRRI SR musia konať v súlade so spoločnými etickými hodnotami, zásadami, normami a internými predpismi a vo svojich pracovných činnostiach v rámci svojich právomocí podporovať a uprednostňovať verejný záujem¹⁹ pred súkromnými záujmami. Preto by do interných predpisov, resp. pravidiel, a organizačných opatrení MIRRI SR mali byť v súlade s odporúčaním Rady OECD o verejnej integrite¹⁸ včlenené štandardy integrity s cieľom sformulovať očakávania a vytvoriť základ pre prípadné disciplinárne, administratívne, občianskoprávne a/alebo trestnoprávne vyšetrowanie a postihy. V súlade s týmto odporúčaním sa v činnosti MIRRI SR musia zohľadňovať nielen súvislosti, v ktorých MIRRI SR pôsobí, ale aj riziká, ktoré kultúru integrity ohrozujú, a integrita zamestnancov MIRRI SR prejavujúca sa v jeho správaní.

Opatrenie č. 3.1:	Uplatňovať etický kódex MIRRI SR, ktorý upravuje zásady správania zamestnancov MIRRI SR vrátane pravidiel prijímania a poskytovania darov a iných výhod
Ukazovatele:	a) etický kódex zverejnený na intranetovom sídle MIRRI SR a uplatňovaný pri plnení služobných povinností a pracovných povinností; b) zavedený a využívaný elektronický register darov.
Vyhodnotenie účinnosti	do 30. júna 2023 a potom pravidelne v rámci aktualizácie protikorupčného programu

¹⁸ Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite, OECD 26.1.2017. (<http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF)

a efektívnosti realizácie:	
Gestor:	Osobný úrad
Spolugestori:	oddelenie protikorupčnej jednotky, oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu, všetci vedúci zamestnanci MIRRI SR

Dôraz je potrebné klásť na skutočné, praktické uplatňovanie a vyhodnocovanie účinnosti protikorupčného úsilia a zabránenie nedostatkom v aplikačnej praxi, napríklad pri uplatňovaní všeobecne záväzných právnych predpisov. Pri hodnotení vzdelávacích aktivít na posilnenie prevencie korupcie je nevyhnutné klásť dôraz na reálne prejavy protikorupčného správania a konania zamestnancov MIRRI SR vrátane vedúcich či riadiacich pracovníkov. Vzdelávacie aktivity zahŕňajú jednak úvodné protikorupčné vzdelávanie pre novoprijatých zamestnancov MIRRI SR a ostatných členov personálu a jednak priebežné protikorupčné vzdelávanie pre všetkých zamestnancov MIRRI SR.

Opatrenie č. 3.2:	Zvyšovaním povedomia o korupcii v rámci protikorupčného vzdelávania aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov MIRRI SR
Ukazovatele:	<ul style="list-style-type: none"> a) novoprijatí zamestnanci MIRRI SR absolvujú úvodné vzdelávacie aktivity o prevencii korupcie, etike a integrite; b) zamestnanci MIRRI SR sa zúčastňujú priebežných vzdelávacích aktivít o prevencii korupcie, etike a integrite; c) zvýšená iniciatíva zamestnancov MIRRI SR pri identifikácii priestoru a príležitostí umožňujúcich vznik a existenciu korupčných rizík.
Termín zavedenia systému:	do 30. júna 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2024 a potom pravidelne v rámci aktualizácie protikorupčného programu
Gestor:	Osobný úrad, oddelenie protikorupčnej jednotky
Spolugestori:	všetci vedúci zamestnanci MIRRI SR

8. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia protikorupčného programu

Účelom monitorovania protikorupčného programu je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru uistenia o dosiahnutých zlepšeniach. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie.

Pri monitorovaní sa priebežne zbierajú údaje a informácie o stave vykonávania opatrení adresátmi protikorupčného programu. Na zabezpečenie hladkého priebehu monitorovania a náležitého vyhodnotenia protikorupčného programu je nevyhnutná spolupráca a súčinnosť všetkých organizačných útvarov MIRRI SR.

Pri monitorovaní, ako aj vyhodnotení, sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté organizačnými útvarmi MIRRI SR, resp. partnermi vecného vzťahu. Informácie z médií, hodnotiacich správ a prieskumov vypracovaných medzinárodnými i vnútroštátnymi organizáciami, od podnikateľského sektora, ako aj od mimovládnych organizácií umožnia získať objektívny a nezaujatý pohľad na vykonávanie protikorupčného programu. Pri vyhodnocovaní sa preto zohľadňujú všetky uvedené zdroje informácií.

Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a poučenia pre ďalšie obdobie.

Keďže protikorupčný program je otvorený dokument, počíta sa s tým, že v prípade potreby a zistenia nedostatkov a nových skutočností bude priebežne aktualizovaný.

Súhrnné vyhodnotenie plnenia úloh vyplývajúcich z protikorupčného programu sa vykonáva raz ročne za uplynulý kalendárny rok, vypracúva ho oddelenie protikorupčnej jednotky a predkladá ho ministromi spolu s aktualizáciou protikorupčného programu, ktorý ich vydáva najneskôr do 30. júna nasledujúceho roka.

Veronika Remišová
ministerka investícií,
regionálneho rozvoja a informatizácie